

ANTISZEMITA
GYŰLŐLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2023. JANUÁR

TETT ÉS VÉDELEM
LIGA

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	3
A Tett és Védelem Liga	4
A jelentésről	5
Módszertan	7
Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2023. január	10
Gyűlöletbeszéd	10
További gyűlöletcselekmények	11
Közösségi hírek, reakciók	12
Hivatalos és civil reakciók	16
Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról	17
Egyéb hírek	18
A hónap krónikája	20
Kapcsolat és támogatás	22
Felhasznált irodalom	22
Impresszum	23

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

---

antiszemitizmus elleni küzdelem jelentős része az antiszemita incidensek előfordulásának nyomon követése. A Tett és Védelem Liga egyik célja, hogy a társadalom szélesebb köreiből felhívja a figyelmet az antiszemitizmusra. Ennek elsődleges eszköze a közéletben előforduló gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos folyamatos és szakmailag megalapozott monitoringtevékenység. Az antiszemita incidensekre és egyéb gyűlöletcselekményekre vonatkozó információk gyűjtése és elemzése hiányában sem a zsidó közösségek, sem az egyének számára nem lehet valós védelmet biztosítani. Az adatgyűjtés eredményét a Tett és Védelem Liga havi rendszerességgel közzéteszi havi jelentések formájában, az egyes országokra/régiókra vonatkozó megállapítások összefoglalóját pedig éves jelentésben publikálja.

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletmotivált incidensekkel. A jelentések mindkét cselekményt összefoglalóan 'gyűlöletcselekményeknek' nevezik. Az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és az egyéb típusú gyűlölet-bűncselekmények közötti fő különbség az antiszemita motiváció megléte. Az egyes országok eltérő törvényei és jogszabályi alkalmazásai következtében változó, hogy a büntetőjog szerint mely antiszemita incidensek számítanak bűncselekménynek. Előfordulnak olyan gyűlöletmotivált cselekmények is, amelyek ugyan felzaklatják a zsidó közösséget, mégsem tekinthetők bűncselekménynek, például a szólásszabadság égisze alatt. Az általános áttekintés megszerzése és az időbeli változások vizsgálata érdekében a Tett és Védelem Liga szerint mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

A minél szélesebb körű monitorozás érdekében a Tett és Védelem Liga többféle forrást alkalmaz. Az események regisztrálásán kívül, az egyes incidensek különböző jellemzőit is számba vesszük. A dokumentálás során rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére (amennyiben ismert), célpontjára és (esetleges) következményeire vonatkozó adatokat, valamint megkülönböztetjük egymástól az eltérő cselekménytípusokat.

A Tett és Védelem Alapítvány januári monitoring-tevékenysége során egy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított. Ezt gyűlöletbeszédként kategorizáltuk. Ebben a hónapban két további gyűlöletcselekményt regisztráltunk.

A gyűlöletbeszéd kategória a következő esetet tartalmazza: Antifasiszta megemlékezésként jelentették be kitörés napi programjukat szélsőjobboldali szervezetek.

A további gyűlöletcselekmény kategóriába soroltuk a jászberényi jobbikos polgármester múltbeli megnyilvánulásait és Takaró Mihály újabb elismerését.

Alapítványunk ebben a hónapban nem kezdeményezett új eljárást, és korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem kaptunk értesítést.

A TETT ÉS VÉDELEM LIGA

Az elmúlt évtizedben erősödött az antiszemitizmus Európában. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA)¹ felmérései és a Rágalmazásellenes Liga (ADL) Global 100² tanulmányai jól mutatják az antiszemitizmus széles spektrumát és időbeli változásait.

Az antiszemita incidensek az események tartalmát, megnyilvánulási módját és elkövetőit tekintve meglehetősen különböznek egymástól a monitorozott országokban. A modern antiszemitizmus leginkább az iszlámizmushoz és a szélsőséges jobb-, illetve baloldali csoportokhoz köthető. Iszlámista megnyilvánulások leggyakrabban Nyugat-Európa azon országaiban fordulnak elő, ahol nagyobb számú muszlim lakosság él, míg Kelet- és Közép-Európában ritkaságnak számítanak. A szélsőbaloldali antiszemitizmus Nyugat-Európában gyakran az anticionizmus álcája mögé bújlik, és rendszerint a közel-keleti konfliktushoz köthető.

Kelet- és Közép-Európában a jobboldal zsidókkal szembeni előítéletességének van hagyománya, és nem csupán a fasizmushoz és a náciizmushoz köthető, hanem időnként populista-nacionalista csoportok köreiből is megjelenik. Az elmúlt évtizedben számos országban érezte magát egyre nagyobb veszélyben a zsidó közösség. A veszélyérzet nem csak a zsidók és zsidó intézmények ellen irányuló fizikai támadások terjedése miatt növekszik, hanem az egyre terjedő összeesküvés elméletek, a gyűlölet online megnyilvánulásai és az olyan politikai kampányok miatt is, amelyek be kívánják tiltani például a brit milá szertartást és a kóser étkezést.

Az antiszemitizmus elleni harc egyre sürgetőbb probléma Európában. A Tett és Védelem Liga azért jött létre, hogy felfedje a modernkori antiszemitizmus mozgatórugóit és hatékony védelmet biztosítson ellene.

¹ Az EU alapjogi ügynöksége: „antiszemitizmus – az európai unióban 2008 és 2018 közötti rendelkezésre álló adatok áttekintése”
² [HTTPS://GLOBAL100.ADL.ORG](https://global100.adl.org)

A JELENTÉSRŐL

Az antiszemitizmus általános megítélése és kezelése sokszor szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele a tényleges helyzet megismerése, amelynek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek³ monitorozása.

A Tett és Védelem Liga 2019-től kezdve Európa 7 országában folytat monitoringtevékenységet. Első lépésként jelenleg Ausztriában, Csehországban, Norvégiában, Lengyelországban, Romániában, Szlovákiában és Svédországban gyűjtünk adatokat, később további országokra is ki fogjuk terjeszteni tevékenységünket. Az antiszemitizmus monitorozását illetően az országoknak megvannak a maguk sajátosságai, melyek között meglehetősen nagy különbségek fedezhetők fel. Bizonyos országokban több olyan szervezet is működik, amely a Tett és Védelem Ligához hasonló céllal rendelkezik, míg máshol elhanyagolható mértékű vagy egyáltalán nincsen hasonló tevékenység. A Tett és Védelem Liga semmi esetre sem szeretne a meglévő szervezetek helyébe lépni, információcserére törekszünk és együttműködéseket szeretnénk létrehozni.

A havi jelentéseken túl, az incidensek részletes elemzését ismertető éves összefoglaló jelentéseket is készítünk. A jelentéseket angol nyelven, illetve a legtöbb esetben a helyi nyelven is közzétesszük.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények és incidensek egyfajta üzenetnek tekinthetők, nem csak az adott áldozatra, hanem egy nagyobb közösség felé irányulnak. Az antiszemitizmus és az egyéb gyűlölet-bűncselekmények tehát nem csak egy adott személyt, hanem az egész társ-

adalom szerkezetét támadják. Ez természetesen nem csökkenti az áldozatok által átélt fájdalmat és lelki traumát. Ezen bűncselekmények gyakran nem csak az áldozatokra vagy a tulajdonukra jelentenek veszélyt, de gyakran az áldozat önbecsülése és méltósága is csorbát szenved. Az incidensek azt érzékeltetik, hogy az áldozat nem egyenrangú tagja vagy egyáltalán nem is tagja a társadalomnak. Mivel a gyűlölet-bűncselekmények általánosságban az áldozat valamely (vélt vagy valós) megváltoztathatatlan tulajdonsága ellen irányulnak, az áldozat szinte védtelen. Az áldozatok sokszor félnek, hogy hasonló vagy még rosszabb atrocitások érik majd őket, ha azonosítják az elkövetőket az illetékes hatóságnál. Az incidensek nem megfelelő kezelése könnyen vezethet másodlagos viktimizációhoz, amikor az áldozat elhiszi, hogy ő a hibás, amiért például nem volt elég elővigyázatos, stb. Ezek a típusú bűncselekmények, mint már említettük, egy egész közösséget érintenek. Áldozatai sokszor felcserélhetők, mivel számos esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott megtámadott csoport tagja. Ez azt jelenti, hogy a megtámadott csoport minden tagja potenciális áldozattá válik és félhet, hogy a jövőben ő maga is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontja lesz. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, amelyek hosszú idő óta ki vannak téve az előítéleteknek. Annak hosszas bizonyítása szükségtelen, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezen cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen incidensek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve súlyos következményekkel járhat, hiszen egyrészt felbátorítja az elkövetőket, hogy hasonló cselekményeket kövessenek el, másrészt az egész társadalom összetartó erejét csonkítja⁴.

Nem túlzás azt állítani, hogy kevesebb gyűlölet-bűncselekményt jelentenek és dokumentálnak, mint amennyi valójában

³ Részletekért lásd a *Műdszertan* fejezetet.

⁴ Levin és McDevitt 1999, 92-93; OSCE/ODIHR 2009a, 19-21; OSCE/ODIHR 2009b, 17-18; Perry 2001, 10).

történik. Az elkövetett és a bejelentett bűncselekmények számában való országokbeli eltérés nem feltétlenül köthető a zsidók számához. A kevesebb bejelentett cselekmény egyik oka, hogy az áldozatok sokszor nem jelentik az eseteket a rendőrségen vagy az illetékes hatóságnál. Ennek több magyarázata lehet. Sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik az eseteket, akár felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van továbbá, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat vagy nem tudja hova fordulhatna segítségért. Az áldozatok tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül és a bejelentés miatt még többet fognak szenvedni, illetve azt is feltételezhetik, hogy a hatóságok nem tudják majd bizonyítani a gyűlöletmotivációt, így a bejelentés hiábavaló.

A civil szervezetek segíthetnek ezen problémák orvoslásában, együttműködhetnek a rendőrséggel és az illetékes hatóságokkal, valamint egyfajta közvetítő szerepet is betölthetnek az áldozat és a hatóság között. A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy felhívják a hivatalos szervek figyelmét a gyűlöletmotivált bűncselekményekre és az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendeket rajzoljanak fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra terelésében, jogi védelmet nyújthatnak az áldozatoknak, és egyéb módon segíthetik őket.

MÓDSZERTAN

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel, melyeket az EBESZ a következőképpen definiál⁵ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁶
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. Habár az antiszemitizmusnak létezik egy széles körben elfogadott meghatározása (lásd IHRA 2017), a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozóan jelenleg nincs egy következetes definíció a Tett és Védelem Liga által monitorozott országokban.

A jogi következmények is eltérőek az egyes országokban, így előfordulhat, hogy ami bűncselekménynek számít az egyik országban, nem törvényellenes egy másikban. Egyértelmű példa erre az ún. holokauszttagadás, amely Magyarországon például jogellenes, míg a Tett és Védelem Liga által monitorozott számos másik országban nem törvénysértő. A Tett és Védelem Liga adatgyűjtése meglehetősen széleskörű, igyekszünk minden esetről beszámolni jelentéseinkben, ugyanakkor előfordulhat, hogy egymáshoz hasonló eseteket bizonyos országokban bűncselekményként, míg máshol „csak” incidensként tartunk nyilván. Mindig az adott ország büntető törvénykönyve szerinti meghatározást vesszük alapul. Úgy véljük, hogy e különbségek okozta problémák idővel csökkenni fognak, ahogy egységes meghatározásokat

és jogszabályi rendelkezéseket fogadnak el az Európai Unióban.

Jelentéseinkben részletesen ismertetjük a gyűlölet motiválta incidenseket és bemutatjuk, hogyan igyekszünk kezelni a problémákat. Jelentéseink nemzetközi és független monitorozásokon, helyi tudósítóktól szerzett információkon, valamint azonos vagy hasonló ügyekkel foglalkozó szervezetek gyűjtötte adatokon alapulnak.

A havi jelentések a lehető legtágabb értelemben veszik számba az antiszemitizmus motiválta gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket, bemutatva azok elkövetőit, célpontját, módszereit és üzenetét. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos azonban, hogy az antiszemita motivációt meg lehet állapítani, azaz, hogy az elkövető a zsidósághoz való tartozás vagy annak feltételezése miatt választotta az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő.

A monitorozás során gyűlöletcselekménynek tekintünk minden esetet, amely a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába tartozik. Ezek lehetnek az adott ország büntető törvénykönyve által nevesített bűncselekmények (például közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban a büntető törvénykönyvben szereplő egyéb tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható.

A gyűlöletcselekmények azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített indikátorok⁷ vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. A média figyelésén és helyi tudósítók beszámolóin túl, a Tett és Védelem Liga az

5 A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálnak a bűncselekmények megértéséhez, a gyakorlati munkában azonban nehezen használhatók. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

6 Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény (OSCE/ODIHR 2009a, 24). Ennek általunk való kezelését lásd később.

7 Ezeket a *Módszertan* részben ismertetjük.

áldozatok bejelentéseire támaszkodik. Magyarországon 24 órás forródrót működik, amely megkönnyíti a bejelentést. Célunk, hogy más országokban is létrehozzunk hasonló szolgáltatást, hogy a helyi nyelveken lehessen bejelentéseket tenni. Ezen kívül lehetőség van névtelen online bejelentésre is, ennek különösen nagy jelentősége lesz a beszámolóink szempontjából. Ha az áldozat nem tud vagy nem szeretne bejelentést tenni, a Tett és Védelem Liga közvetítő révén tudja támogatni az áldozatot a folyamatban. Közvetítő lehet az áldozat családtagja, ismerőse, az incidens tanúja vagy egy másik civil szervezet.

A Tett és Védelem Liga deklarált célja, hogy szoros kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel bizonyos országokban az incidensek áldozatai vagy tanúi először a hatóságokat értesítik.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: televízió, rádió, valamint a sajtó nyomtatott és internetes változata. A jelentések lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

A közbeszédet szakértői csoport monitorozza. Célunk, hogy a média egyre növekvő szeletét folyamatos megfigyelés alatt tarthassuk. A monitorozás kiterjed nagyjából az összes fogható tévé- és rádióadóra, minden nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, valamint az online hírportálokra, a közösségi oldalakra és a szélsőséges, gyűlöletkeltő honlapokra is. A monitorozás folyamata rendszeresen és következetesen, pontosan kidolgozott szabványok alapján történik.

A monitorozott gyűlöletcselekmények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyan incidensek is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítunk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak a monitorozott országban történt gyűlöletesemények; nem számít, hogy az áldozat az adott ország állampolgára vagy sem
- minden cselekedet, incidens, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ha a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény vagy épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- a Tett és Védelem Ligának bejelentett antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha túlmennek a politikai közlésen és a hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, melyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹:

- az adott monitorozott országhoz és az ország zsidóságához köthető antiszemita gyűlöletesemények, amelyek valamilyen oknál fogva nem tartoznak a statisztikába (például nem az adott országban történtek, nem bizonyítható az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei)

⁸ A kritériumok kialakításakor felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletcselekmények leírását módosítottuk; a jelenlegi leírások eltérnek a 2013-ban használt meghatározásoktól.

- gyűlöletkifejezések, amelyek rendszeresen megjelennek honlapokon, kommentekben és online fórumokon, de amelyekről nem érkezett bejelentés a Tett és Védelem Ligához
- egyéb hírek, amelyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Fentebb említettük a különböző indikátorokat, amelyek segítenek eldönteni, hogy az adott incidens elkövetését előítélet motiválta-e vagy sem.

Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, az incidens helyszínére és időpontjára vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk és szintén lejegyezzük, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen akár jogi következményei.

A cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeit is rögzítenünk. Az esetek tipizálását kétféle módon végezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és holokauszttagadás.

A másik csoportosításkor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* című útmutató ajánlása alapján a következő hétféle cselekménytípust különböztetjük meg¹⁰:

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
  - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
  - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
  - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek élete veszélybe kerül
  - bombák és levélbombák
  - emberrablás

- Támadás
  - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
  - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
  - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is beleértve, amikor a dobás célt téveszt

- Rongálás
  - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
  - tulajdon meggyalázása
  - gyűjtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyűjtogatási kísérlet

- Fenyegetés
  - egyértelmű és konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
  - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán meglepetés volt
  - zaklatás
  - rágalmazás

- Gyűlöletbeszéd
  - nyilvános gyűlöletbeszéd
  - virtuális gyűlöletbeszéd
  - sértő magatartás
  - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
  - gyűlöltbeszéd az irodalomban és a zenében

- Diszkriminációs esetek

Elsődleges fontosságúnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek az incidensek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amelyben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó (Perry 2001, 8). A statisztikai adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében." Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

ANTISZEMITA GYŰLŐLETCSLEKMÉNYEK 2023. JANUÁR

A Tett és Védelem Alapítvány januári monitoring-tevékenysége során egy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, amit gyűlöletbeszédként regisztráltunk.

GYŰLŐLETBESZÉD

Antifasiszta megemlékezésként jelentették be a kitörés napi programjukat szélsőjobboldali szervezetek

Forrás: merce.hu

2023. január 6. Holokauszt megemlékezés leple alatt tartottak volna becsület napi rendezvényt szélsőjobboldali csoportosulások, ám a rendőrség első körben elutasította a nácik, újfasiszták és egyéb szélsőjobboldali szervezetek gyűlésének megtartását – közölte a politikai mémoldalként ismert „Nem kinövöm, hanem ez egy komoly politikai mozgalom” Facebook-oldal bejegyzésében.

„Megemlékezünk és tisztelgünk zsidó honfitársaink előtt, akik a vészorkorszak legsötétebb idején a nácik által értelmetlenül elnyújtott budapesti ostrom során tértek meg az örökkévalóhoz. Méltóságteljesen tiltakozunk a neonáci túra ellen”

Így hangzik a bejelenteni szándékozott gyűlés hivatalos célja.

A rendőrség határozatából – amelyet a MÉRCE szemlézett – ugyanakkor kiderül, hogy meglátásuk szerint a bejelentő megpróbálta átverni őket, és valójában egy szélsőjobboldali esemény számára igyekezett lefoglalni a területet a budai várban a Bécsi kapu tetején, ahonnan a hagyományosan antifasiszta ellentüntetőik köszöntik a Kapisztrán térről a Moszkva felé vonuló szélsőjobboldali csoportokat.

Legalábbis „a gyülekezési hatóság megkeresésére a társszerv minősített adatot tartalmazó okiratban olyan tájékoztatást adott, ami azt támasztotta alá, hogy az adott gyűlés összefüggésbe hozható a »Kitörés napi« megemlékezéssel, valamint a bejelentő személyével kapcsolatban is bizonyos jellegű összefüggésekre mutatott rá” tétel azt jelenti, hogy a bejelentő nem feltétlenül valódi szándékait fedte fel a rendőrség előtt – írja a MÉRCE.

Ugyanarra a napra és helyszínre még két bejelentés érkezett a rendőrségre. Az egyik Budapest ostromának áldozataira emlékezett volna, a másik pedig a kitörésben elesett „hősökre”. A hatóság a fentihez hasonlóan mindkét megemlékezést megtiltotta a Kúria Kgyk.VII.39.086/2022/8. számú határozatára hivatkozva.

A határozat és a rendőrségi indoklások is emlékeztetnek arra, hogy miután a nácik és más szélsőjobboldali elemek tisztában vannak azzal, hogy tilos a náci háborús bűnösöket és a mögöttük álló ideológiát éltetni, igyekeznek bejelentéseik során mást megjelölni gyülekezésük céljából. Saját fórumaikon ugyanakkor egyértelműen és világosan a „Becsület napja” vagy németül „Tag der Ehre” néven hivatkoznak a gyűlésre, utalva arra hogy a kortárs szélsőjobboldali szintéren tisztelettel emlékeznek a kitörés résztvevőire.

TOVÁBBI GYŰLÖLETCESELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány januári monitoringtevékenysége során két olyan esetet azonosított, amely bár gyűlölet motiválta incidens, de az időpontja ismeretlen, vagy jelentéktelensége, illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezi részét a statisztikának.

Menekül az újságírói kérdések elől a Hitler-idézeteket posztoló jászberényi polgármester

Forrás: origo.hu

2023. január 13. A jobbkios Budai Lóránt nyerte a jászberényi időközi önkormányzati választást. A politikus korábban Hitler és Szálasi idézeteket osztott meg közösségi oldalán.

„Azt gondolom, hogy nekem ezzel 2019-ben nincs mit kezdenem. Várom a további kérdéseket” reagált a négy évvel ezelőtti kampányban Budai Lóránt, amikor a Hír Tv szembesítette azzal, hogy náci gondolatokat osztott meg a Facebookon, Szálasi pedig Magyarország nemzetvezetőjének tartotta, idézi fel az Origo.

A lap megjegyzi, a botrányos megnyilvánulások ellenére a politikusból akkor az ellenzéki összefogás támogatásával lett polgármester. Ennek ellenére 2022-ben mégis Jászberény DK-s alpolgármestere oszlatta fel a képviselő-testületet, ezért kellett időközi választást tartani a városban.

A Mediaworks most arra volt kíváncsi, hogy 2023-ban időszerű-e beszélni a botrányos bejegyzéseiről. Budai Lóránt a következő válasszal hárította a témában feltett kérdést: „További jó munkát!”

TEV: Újabb nagy presztízsű díjat kapott a közismert antiszemita, Takaró Mihály

Forrás: tev.hu

2023. január 19. Madách Imrére emlékeznek születésének 200. évfordulója alkalmából pénteken Balassagyarmaton. A megyei Madách-ünnepségen átadják a Madách-díjakat is, amiket idén Takaró Mihály irodalomtörténésznek és a fideszes L. Simon Lászlónak, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatójának ítéltek közölték a szervezők az MTI-vel.

A hírügynökség összefoglalója szerint: „Takaró Mihály József Attila-díjas irodalomtörténész, költő, tanár a kilencvenes évek közepén elsőként Magyarországon elkészítette az érettségi útmutatót magyar nyelv és irodalomból. 2012-ben kezdeményezésére került az új Nemzeti Alaptantervbe többek között Herczeg Ferenc, Tormay Cécile, Szabó Dezső és Nyirő József. Ő szerkesztette a Kárpát-medencei magyar irodalom 1920-tól az ezredfordulóig című irodalomtörténeti kézikönyvet és szöveggyűjteményt.”

A Tett és Védelem Alapítvány arra emlékeztet, hogy Takaró Mihály az óráin rendszeresen tesz nyíltan antiszemita megjegyzéseket, például, hogy Kertész Imre nem volt magyar, és a Nyugat folyóirat zsidó szennylap volt.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

---

*Róna Tamás: Komoly tárgyi tévedés
rendszerszintű magyarországi
antiszemitizmusról beszélni*

Forrás: magyarnemzet.hu

2023. január 15. A Magyarhoni Zsidó Imaegylet, a Zsima elnöke csodálkozva olvasta a The Wall Street Journal írását, amelyben Orbán Viktort antiszemitának nevezte a szerző.

Nyílt levelében, amelyet a Magyar Nemzet szemlézett, Róna Tamás kifejtette, hogy szerinte az antiszemitizmus valóban sajnálatos módon még mindig jelen van. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy Magyarországon rendszerszintű antiszemitizmusról beszélni komoly tárgyi tévedés, és tájékoztatatlanságról vall.

„A rendszerváltás óta a mindenkori magyar kormány támogató együttműködésre törekszik a zsidó közösségekkel, ez különösen igaz az utóbbi 12 évre” fogalmazott a főrabbi, aki szerint a „zsidó hatalom” kifejezés eleve antiszemita, és a második világháború, a holokauszt és a náciizmus legrosszabb pillanatait idézi meg.

„Orbán Viktort antiszemitának nevezni egy világhírű, több millió emberhez eljutó lapban szélsőséges megnyilvánulás, főleg annak tekintetében, hogy főbbiként állíthatom, a kormányunk elmúlt 12, lassan 13 évben kiemelten támogatta a magyar, illetve külhoni magyar ajkú zsidó közösségeket Magyarországon és a szomszédos országokban” jegyezte meg Róna Tamás.

Köves Slomó: Orbán Viktor nem antiszemita

Forrás: magyarnemzet.hu

2023. január 19. Köves Slomó, az EMIH Magyar Zsidó Szövetség vezető rabbija volt a Jazzy Rádió Business Class című műsorának vendége. A vezető rabbist a budapesti gettó felszabadításának 78. évfordulójának alkalmából kérdezték a műsorvezetők.

Köves rabbi fontos, megrázó és egyben örömteli eseményként emlékezett meg a gettó felszabadulásáról. A beszélgetést a Neokohn foglalta össze.

„A mai nap nemcsak a szomorú emlékezés napja, hanem a felfoghatatlan veszteségek dacára örömteli ünnep is” fogalmazott Köves Slomó.

A vezető rabbi szerint a zsidó közösség dinamikus újjáépülése idején sem szabad megfélekedni arról, hogy a holokauszt során hatszázezer magyar zsidót pusztítottak el példátlan gyorsasággal „Ünnepeljük, hogy itt vagyunk és élünk” mondta.

A Sorsok Háza kapcsán Köves Slomó arról beszélt, hogy a múzeum megnyitásának csúszása mögött pénzügyi nehézségek állnak, ezért újabb támogatók és adakozók bevonására is szükség lesz. 2024 végére talán megnyithatja kapuit.

„A Sorsok Háza lehetőséget ad arra, hogy a zsidóság szemszögéből mondja el a holokauszt történetét. Egyszerre fog tanítani és emléket állítani, valamint relevánssá tenni a holokauszt emlékezetét” tette hozzá az EMIH vezetője.

A vezető rabbi reagált a Wall Street Journal véleménycikkére is, melyben antiszemitának neveztek a magyar miniszterelnököt.

„Méltatlan a vád. Orbán Viktor és az általam személyesen is ismert korábbi magyar miniszterelnökök egyike sem antiszemita” fogalmazott Köves Slomó, aki felelőtlennek nevezte a közismert publicista megközelítését és úgy vélte, hogy a demokrácia-deficitek kritikáját nem szabad összekeverni az antiszemitizmus témakörével.

„Magyarországon létező probléma az antiszemitizmus. Ez egy társadalmi probléma, betegség, amely évszázadokban óta jelen van” mondta.

Magyar zsidó szervezetek az antiszemitizmus elleni magyar stratégiáért

Forrás: mazsihisz.hu

2023. január 24. Az Európai Bizottság (EB) 2021 októberében készítette el az Antiszemitizmus elleni és zsidó életet támogató európai uniós stratégiát, majd javasolta az uniós tagországok kormányainak, hogy készítsék el a saját nemzeti stratégiájukat is. A Mazsihisz magyar zsidó szervezetekkel összefogva segíteni kívánja a kormány munkáját egy munkaanyaggal, ezért a Szövetség meghívására az érintett szervezetek a Mazsihisz székházában megtartották első tanácskozásukat olvasható a szervezet honlapján.

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) a Zsidó Világkongresszus (World Jewish Congress – WJC) és az Amerikai Zsidó Bizottság (American Jewish Committee – AJC) támogatásával elkészített egy tervezetet, amely a végső formájában munkaanyagként segítséget nyújthat a magyar kormánynak az antiszemitizmus elleni és zsidó életet támogató nemzeti stratégia megalkotásához.

E tervezet megvitatására gyűltek össze hazai zsidó szervezetek képviselői a Mazsihisz Síp utcai székházában. Az összejövetelen Heisler András, a Mazsihisz elnöke kifejtette: a stratégia nemcsak a gyűlöletbeszéd, rasszizmus, kirekesztés ellen kíván megoldásokat javasolni, hanem célja az európai zsidó közösségi és vallási élet támogatása, erősítése, felvirágoztatása is.

A megbeszélésen elhangzott: méltatásra érdemes, hogy a magyar kormány a nemzetközi politikai és diplomáciai testületekben, szervezetekben folyamatosan Izrael mellett foglal állást, kiáll a Zsidó Állam mellett az ENSZ-ben olyan esetekben, amikor a szervezet Izrael ellen kíván elvtelen határozatot hozni.

Ligeti András, a Zsidó Világkongresszus (World Jewish Congress – WJC) budapesti képviseletének vezetője a nemzetközi törekvések és példák bemutatása mellett arra hívta fel a figyelmet, hogy miképpen az antiszemitizmus elleni küzdelem, úgy a magyar zsidó élet támogatása is fontos része a stratégiának.

Kiemelte az EU által meghirdetett mintegy 20 millió eurós forrást, amely a rasszizmus, kirekesztés, hátrányos megkülönböztetés ellen harcoló civil szervezetek számára nyújt támogatást.

A találkozón a zsidó szervezetek képviselői elmondták, a hazai zsidó közösségi élet segítése érdekében hangsúlyosabban támogatnák a kultúrát, a művészeteket, a zsidó civil életet.

A holokauszt-túlélő Bruck Edit szerint kommunikáció világában éppen a generációk közötti megértés lehetetlenült el

Forrás: könyvesmagazin.hu

2023. január 25. Dokumentumfilmet mutattak be az Olaszországban élő, magyar származású Edith Bruck (született Bruck Edit) életéről, amelyet Ferenc pápa is méltatott. Bruck korábban József Attila, Illyés Gyula és Radnóti Miklós verseit fordították olaszra. *Elveszett kenyér* című önéletrajzi regényében holokauszt-történetét írta meg. A most bemutatott film apropóján beszélt a szerző fiatalok között végzett munkájáról és tapasztalatairól és Ferenc pápáról is írja a Könyvesmagazin.

A dokumentumfilm első vetítését a római magyar kulturális intézetben tartották és alkalomra Ferenc pápa is üzenetet küldött.

Bruck Edit a premier előtt az MTI-nek úgy nyilatkozott, az emlékezés „mindig nagyon fontos: tegnap is az volt, ma is az, és holnap is az lesz, ezért folytatom a tanúságtételt”. Hozzátette, évtizedek óta járja az iskolákat, a pandémia alatt interneten tette ugyanezt, mivel a fiataloknak tudniuk kell, mi és hogyan történt.

„Azért, hogy soha többé, és egyetlen néppel se ismétlődjen meg, az antiszemitizmus, rasszizmus, kirekesztés ma is aktuális” hangsúlyozta. Szerinte a fiatalok egyrészt rosszul tanulják a történelmet, másrészt elvesztették a kapcsolatot az idősebb generációkkal.

„Nem beszélnek, és nem hallgatják meg szüleiket és nagyszüleiket, az időseknek nincsen hangjuk, nem számítanak. Elveszett az a hagyomány, hogy a fiatalabbak megkérték a nagyapát, mesélje el, hogy volt, mi történt”

foglalta össze a szerző, aki a legnagyobb problémát abban látja, hogy az emlékezés, a tanúságtétel megszűnt a családokon belül, „szétvált a világ a családokon belül és kívül, a kommunikáció világában nincsen kommunikáció” a generációk között.

A filmbemutatón felolvasták Ferenc pápa levelét, melyben azt írta, Edith Bruck szenvedése ellenére az élet szépségét, a méltóságot, a testvériséget, a vallások közötti párbeszédet hirdeti.

Elindult az antiszemitizmusról szóló európai felmérés

Forrás: mazsihisz.hu

2023. január 25. Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) elindította az antiszemitizmussal kapcsolatos, immár harmadik nagyszabású kontinentális felmérését az EU kiválasztott tagállamaiban. A kutatásban 16 év feletti, magukat zsidónak valló személyek vehetnek részt, akiket a környezetükben tapasztalt antiszemita jelenségekről kérdeznek – számol be a Mazsihisz honlapja.

A felmérés célja az antiszemitizmus különböző formáinak észlelései, tapasztalatai az önmagukat zsidónak valló személyek részéről. Az adatlap 2023. március 26-ig lesz elérhető a www.eujews.eu weboldalon.

A kutatásban 16 év feletti, magukat zsidónak valló személyek vehetnek részt Ausztriában, Belgiumban, Csehországban, Dániában, Franciaországban, Magyarországon,

Németországban, Hollandiában, Olaszországban, Lengyelországban, Romániában, Spanyolországban és Svédországban.

A felmérést az Európai Unió (EU) Alapjogi Ügynöksége (FRA) megbízásából a Kantar Public végzi az Európai Unió a Progresszív Judaizmusért Alapítvány támogatásával. Az FRA célja, hogy az európai zsidók által tapasztalt antiszemitizmusról a lehető leginformatívabb képet készítse el annak érdekében, hogy az eredményeket felhasználhassák az EU-intézmények, a tagállamok, a politikai döntéshozók és befolyásos közéleti szereplők, a zsidó és a tágabb értelemben vett civil társadalomban működő szervezetek.

Róna Tamás: Magyarországon virágkorát éli a zsidóság

Forrás: index.hu

2023. január 30. Róna Tamás főrabbi szerint miközben Nyugaton mindennaposak a zsidók ellen elkövetett bűncselekmények, Magyarországon virágkorát éli a zsidóság. A Magyarhoni Zsidó Imaegylet elnöke az Indexnek azt mondta, azért vádolhatják a nyugaton antiszemitizmussal a magyar miniszterelnököt, mert „sokszor felszínes és kicsinyes hangok jutnak el a nemzetközi sajtóba, és a megfelelő tudás hiányában hiányos és káros cikkek szülehetnek”.

Nyugat-Európában és a tengerentúlon mindennaposak a zsidók ellen elkövetett bűncselekmények, miközben Magyarországon virágkorát éli a zsidóság – fogalmazott a főrabbi, aki válaszlevelet írt David Nirenberg amerikai történésznek, aki a The Wall Street Journalben antiszemitanak nevezte Orbán Viktor miniszterelnököt.

A főrabbi elmondása szerint meglepően gyorsan érkezett válasz, ami nagy örömmel töltötte el.

„Bevallom, egyáltalán nem számítottam válaszra. Azt hittem, hogy csak egy levél lesz az esszé írójának a postaládájában. David Nirenberg megköszönte az észrevételeimet és a véleményemet az írásával kapcsolatban. Úgy érzem, pozitív viszonyban váltunk el. Megerősítettem ahogy a nyílt levelemben is tettem, hogy bármilyen hasonló kérdésben, ami a magyarországi zsidóságot érinti, mind magánemberként, mind főrabbi minőségemben szívesen állok rendelkezésére” mondta Róna Tamás.

Róna Tamás kifejtette, manapság ott tart az önmagát fejlett nyugati társadalomként definiáló Amerikai Egyesült Államok, hogy együtt említik az ENSZ-t és egy, a trágár szövegeiről elhíresült rappert. Hangsúlyozta, hogy Kanye West országában, az ENSZ székhelyén egy olyan dokumentum jött létre, amiben Izraelt a nácihoz hasonlítják.

„Nyolc évtizeddel a Holokauszt után az ENSZ a zsidó államot delegitimáló, ám a palesztin terrorizmust legitimáló magatartást mutat. Úgy vélem, ez veszélyes. Sőt, egy friss statisztika szerint Németországban naponta négy antiszemita támadás éri zsidó testvéreinket. Az USA-ban pedig a vallási bűncselekmények több mint 60 százalékát zsidók ellen követték el. Ez csupán néhány adat a sok közül” tette hozzá.

A főrabbi szerint a magyarországi zsidóság jelenleg új virágkorát éli.

Elmondása szerint a keresztény-zsidó párbeszéd egyre erősebb. A mindenkori kormányzat számtalan kulturális, szociális segítséget biztosított különösen az elmúlt bő egy évtizedben.

„Például nemrég adtuk ki a hatodikos zsidó tankönyvünket, és már készül a hetedik is. Vagy említhetném még, hogy a Mazsihisz Szeretkórházában új szárnyat építettek, az egyetemi és kulturális élet is rengeteg támogatást kapott. De ami ennél is fontosabb: Magyarországon nem kell félni mert zsidó vagyok. Ez megfizethetetlen. Franciaországban ez sajnos nem így van.”

Róna Tamás elmondta: Franciaországban él Európa legnagyobb zsidó közössége, körülbelül 500 ezer fő.

„Történelmi tanulmányainkból tudjuk, hogy a hódítások korának köszönhetően nagyon sok nép, vallás és etnikum él együtt. Ez bizony nagyobb feszültségeket is tud szülni. Kérdés, hogy egy ennyire nyitott ország hogyan tudja megvédeni az állampolgárait? Nem titok, hogy ott a legnagyobb a bűnözési ráta, és a legszélsőségesebb antiszemita támadásokról is onnan érkeznek a híradások” fogalmazott.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Közérdekű munkára ítélik a Dohány utcai zsinagógát meggyalázó fiatalokat

Forrás: blikk.hu

2023. január 13. A Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség Fiatalkorúak Büntetőügyeinek Részlege csoportosan elkövetett garázdaság bűntettével vádolja azt a négy tinedzsert, akik 2022. május elsején a Dohány utcai zsinagóga előtt megbotránkoztatóan viselkedtek, kukát rugdostak, náci karlendítéset imitáltak és levizelték az épület falát. A vádlottak beismerték tetteiket.

Az ügyészség közérdekű munka büntetés kiszabására tett indítványt a vádiratban.

Orbán Viktorral találkozott a Tikvah Fund Israel ügyvezető igazgatója

Forrás: neokohn.hu

2023. január 19. Orbán Viktor miniszterelnök a Karmelita kolostorban fogadta Amiad Cohent, a Tikvah Fund Israel ügyvezető igazgatóját – tájékoztatta az MTI-t Havasi Bertalan, a miniszterelnök sajtóőnöke.

A konzervatív vezető az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH) meghívására érkezett Magyarországra, de látogatásának célja a Mathias Corvinus Collegium (MCC) munkájának megismerése, valamint a magyar-izraeli jobboldali kapcsolatok erősítése is oktatási és publikációs területen.

Orbán Viktor és Amiad Cohen megbeszélésén részt vett Orbán Balázs, a miniszterelnök politikai igazgatója, az MCC kuratóriumi elnöke is – mondta Havasi Bertalan.

A Tikvah Fund egy konzervatív, Manhattanban bejegyzett, Izraelt és a zsidó konzervatívokat támogató nonprofit alapítvány. Izraeli leányvállalata, a Tikvah Fund Israel elsősorban a konzervatív szellemiségű oktatás megteremtésével, könyvek fordításával, és a következő konzervatív politikusi generáció kinevelésével foglalkozik.

Orbán Viktor: Ezen a napon fejet hajtunk a holokauszt áldozatai előtt

Forrás: magyarnemzet.hu

2023. január 27. Európa-szerte tartottak megemlékezéseket a holokauszt emléknapja alkalmából: 1945. január 27-én szabadították fel a szovjet Vörös Hadsereg katonái az auschwitzi haláltábor, ennek emlékére az ENSZ Közgyűlése 2005-ben január 27-ét a holokauszt áldozatainak nemzetközi emléknapjává nyilvánította. A megemlékezők sorához csatlakozott Orbán Viktor miniszterelnök és Varga Judit igazságügyi miniszter is.

„1945-ben ezen a napon szabadult fel az auschwitz-birkenai koncentrációs tábor. Ezen a napon fejet hajtunk a holokauszt áldozatai előtt. A zsidó nép tragédiája a magyar nemzet tragédiája is” írta Orbán Viktor miniszterelnök a Twitteren a holokauszt emléknapja alkalmából.

Vitályos Eszter: a magyar zsidóságot ért veszteség az egész nemzeté

Forrás: webradio.hu

2023. január 27. A szörnyű veszteség egész Európáé, az egész viláé. A magyar zsidóságot ért veszteség pedig az egész nemzet örök vesztesége – mondta Vitályos Eszter, a Kulturális és Innovációs Minisztérium parlamenti államtitkára a holokauszt nemzetközi emléknapja alkalmából tartott megemlékezésen, amelyet a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány szervezett pénteken Budapesten. Az államtitkár felidézte: hetvennyolc éve szabadították fel Auschwitz-Birkenaut, a nácizmus szimbólumává vált lágert, ahol minden harmadik áldozat magyar volt.

„Magyarország tanult a múltból, a magyar kormány zéró toleranciát tanúsít az antiszemitizmussal szemben. Itthon és a nagyvilágban is elkötelezetten és következetesen kiáll ezen alapértékek mellett”

hangsúlyozta, rámutatva: ma Magyarországon biztonságban élhetnek együtt zsidó és nem zsidó magyarok, ma Magyarországon „együtt tervezzük a jövőnket.”

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

The Wall Street Journal: Orbán Viktor a zsidó hatalom ellenzőjének tekinthető

Forrás: merce.hu

2023. január 6. A The Wall Street Journal oldalán megjelent véleménycikk szerint az Egyesült Államokban és globálisan is erősödik az antiszemitizmus. A szerző úgy véli, a közelmúlt eseményei alapján világosan látszik, hogy a zsidógyűlölet nem egyetlen csoportra korlátozódik, ahogy az antiszemitizmussal kapcsolatba hozható politikusok is különböző körökhöz kötődnek.

A Mandiner összefoglalója szerint egyaránt a zsidó hatalom ellenzőjeként határozza meg magát Jeremy Corbyn brit baloldali politikus és Orbán Viktor jobboldali miniszterelnök.

Berliner Zeitung: Magyarországon akkor is antiszemitizmus van, ha Izrael-barátság van

Forrás: mandiner.hu

2023. január 16. A Berliner Zeitung szerzője szerint „a történelmileg az európai cionista mozgalmat kezdetben részben keresztények támogatták, akik azért szorgalmazták a zsidó államot, mert attól tartottak, hogy a zsidók aláássák hazájuk etnikai homogenitását”. A cikket a Mandiner foglalta össze.

Hanno Hauenstein úgy véli, Magyarország jó példája annak, hogy ez az „antiszemita hagyomány” ma is él Európában. Példaként említi, amikor a bevándorlási krízis során megjelentek Magyarországon a Soros Györgyöt ábrázoló plakátok. A Fidesz egyik ifjúsági szervezete ezután egy náci karikatúrát terjesztett, amely Sorost hatalmas bábjátékosként ábrázolta.

A cikk szerint annak ellenére is zajlott a Soros-ellenes kampány, hogy Orbán Viktor ma Izrael egyik leghűségesebb szövetségeseinek számít. Az írás annak kapcsán született, hogy a Frankfurter Allgemeine Zeitung nemrég törölte a szerző „Kettős mérce a békéért” címmel megjelent cikkét. A szöveg, amely az EU Izraelhez való állítólagos kétértelmű hozzáállásáról számolt be, a közzétett önkorrekciónak szerint több mint tíz hibát tartalmazott.

EGYÉB HÍREK

Náci szimbolika használata miatt módosíthatják a magyar rendszámtörvényt

Forrás: telex.hu

2023. január 3. Egy vitatható rendszám kiadása és egy másik kérelem elutasítása miatt felülvizsgálhatják a rendszámokra vonatkozó szabályokat – számol be a Telex és a vezess.hu. Korábban ugyanis engedélyezték a HH-AA-001, 002 és 003 kombinációkat, míg 2022. november 17-én elutasították egy igénylő kérelmét, aki ugyanezzel a betűsorral, de 004 végződéssel szeretett volna újabb egyéni rendszámot az autójára.

A Nyelvtudományi Kutatóközpont véleményére hivatkozó határozat szerint a “kért rendszámtábla első két karaktere alkalmas lehet arra, hogy nyelvi szempontból önkényuralmi rendszerek által használt rövidítéseket, betűszavakat idézzenek meg, valamint közvetlenül utalhatnak XX. századi önkényuralmi rendszerekre.” Később kiderült, hogy a kormányhivatal valójában ki sem kérte a Nyelvtudományi Kutatóközpont véleményét.

2022. júliusában a Kutatóközpont azt írta a hivatalnak, nem egyértelmű, hogy az akkori rendszámkérelemben szereplő HH-HH-888 karaktersor önkényuralmi tartalmú-e vagy sem.

A Telex egyik olvasója szerint ez a rendszám egy olyan autóra került, amelyen előzőleg az SSI-488 rendszám szerepelt, és az autó tulajdonosa a Facebookon azt írta, hogy “Hűség a becsületem 88/14”. A Hűség a becsületem a náci SS jelmondata volt, és ez a címe Gordon Williamson egykori SS-katonák visszaemlékezéseit összefogó, 1998-as kötetének is. A 88 az ábécé 8. betűjének duplázása, HH, azaz a Heil Hitler! köszöntés, míg a 14 egy neonáci ideológus 14 szavas mondatára utal.

A Telex kérdéseire végül az Építési és Közlekedési Minisztérium válaszolt.

“A cikkben hivatkozott rendszámtáblák már ha ismerjük azok szimbolikáját kétséget kizáróan tömegeket sérthetnek.

A hivatkozott, a jelenlegi gyakorlatot szabályozó jogszabályok bár tiltják a közrend vagy közérkölcös megsértését a rendszámtáblák esetében, de nem számoltak a totalitárius diktatúrák ‘ünneplőinek’ kódrendszerével és a furcsa szimbólumaival.”

A szaktárca azt írta, hogy a témában Németország sokszorosan érintett, ott ennek a szabályozását megoldották. Amennyiben Németországban ezt a kérdést valóban megnyugtatóan tudták kezelni, és azok a jogi megoldások itthon is alkalmazhatóak, úgy német mintára pontosítani fogják a szabályokat, hiszen létezik más értelmezése is ennek a karaktersornak, ezért ezt a rendszámot ki is adták valakinek.

A minisztérium sajtóőnöke, Krakkó Ákos ezzel arra utalt, hogy Németországban tiltják bizonyos egyéni és egyedi rendszámok, illetve betű- és számkombinációk kiadását, különösen azokét, amelyek az ország történetének legsötétebb korszakában használt szlogenekre, illetve szimbólumokra utalnak.

Jair Netanjahu: A “sorosozás” nem antiszemitizmus

Forrás: tev.hu

2023. január 27. A “sorosozás” nem antiszemitizmus jelentette ki Jair Netanjahu rádiós műsorvezető, izraeli politikai influenszer a Mathias Corvinus Collegium (MCC) nemzetközi médiakonferenciáján Budapesten, számol be az MTI.

A panelbeszélgetésen szóba került, hogy Magyarországot antiszemitának minősítették a Soros Györgyöt az illegális migrációval kapcsolatba hozó plakátok miatt. Benjámin Netanjahu izraeli miniszterelnök fia erre reagálva fogalmazott úgy, hogy a “sorosozás” nem antiszemitizmus, mert Soros György nagyon komoly károkat okoz “az egyedüli zsidó államnak”.

Például azzal, hogy olyan zsidóellenes, anticionista és palesztinpárti NGO-kat finanszíroz, amelyek az izraeli társadalmat belülről bontják meg. Jair Netanjahu a pénz és média kapcsolatáról rendezett panelbeszélgetésen kifejtette: a nyugati világban, “különösen Izraelben” baloldali médiatúlsúly tapasztalható, miközben például a zsidó állam lakosainak jelentős része konzervatív, így van igény a jobboldali tartalmakra.

A műsorvezető találkozott Köves Selmával, az EMIH-Magyar Zsidó Szövetség vezető rabbijával is, akinek budapesti irodájában egyeztetettek a lehetséges közös együttműködésekről.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	január 3.	Náci szimbolika használata miatt módosíthatják a magyar rendszámtörvényt	Egyéb hírek
2.	január 6.	The Wall Street Journal: Orbán Viktor a zsidó hatalom ellenzőjének tekinthető	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról
3.	január 6.	Antifasiszta megemlékezésként jelentették be kitörés napi programjukat szélsőjobboldali szervezetek	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
4.	január 13.	Menekül az újságírói kérdések elől a Hitler-idézeteket posztoló jászberényi polgármester	További gyűlöletcselekmények
5.	január 13.	Közérdekű munkára ítélik a Dohány utcai zsinagógát meggyalázó fiatalokat	Hivatalos és civil reakciók
6.	január 15.	Róna Tamás: Komoly tárgyi tévedés rendszerszintű magyarországi antiszemitizmusról beszélni	Közösségi hírek, reakciók
7.	január 16.	Berliner Zeitung: Magyarországon akkor is antiszemitizmus van, ha Izrael-barátság van	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról
8.	január 19.	TEV: Újabb nagy presztízsű díjat kapott a közismert antiszemita, Takaró Mihály	További gyűlöletcselekmények
9.	január 19.	Orbán Viktorral találkozott a Tikvah Fund Israel ügyvezető igazgatója	Hivatalos és civil reakciók
10.	január 19.	Köves Sломó: Orbán Viktor nem antiszemita	Közösségi hírek, reakciók
11.	január 24.	Magyar zsidó szervezetek az antiszemitizmus elleni magyar stratégiáért	Közösségi hírek, reakciók
12.	január 25.	A holokauszt-túlélő Bruck Edit szerint kommunikáció világában éppen a generációk közötti megértés lehetetlenült el	Közösségi hírek, reakciók
13.	január 25.	Elindult az antiszemitizmusról szóló európai felmérés	Közösségi hírek, reakciók
14.	január 27.	Orbán Viktor: Ezen a napon fejet hajtunk a holokauszt áldozatai előtt	Hivatalos és civil reakciók
15.	január 27.	Vitályos Eszter: a magyar zsidóságot ért veszteség az egész nemzeté	Hivatalos és civil reakciók

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
16.	január 27.	Jair Netanjahu: A "sorosozás" nem antiszemitaizmus	Egyéb hírek
17.	január 30.	Róna Tamás: Magyarországon virágkorát éli a zsidóság	Közösségi hírek, reakciók

---

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Liga, mint európai szervezet helyi partnerekkel együttműködésben végzi munkáját. Magyarországi partnere a Tett és Védelem Alapítvány, amely zsidó szervezetek civil kezdeményezése és a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.

CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.

Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Tett és Védelem Liga,
Szalai Kálmán titkár

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Bodó Gábor kutató, Brüsszel Intézet
Monitoring Csoportjának tagja
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus,
Tett és Védelem Liga Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2023 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM LIGA

1040 Brüsszel, Rue de Froissart 109.
<http://www.apleu.org>

